

TRACK

Eleanor **Cattonová**

NA SCÉNĚ

TRACK

Eleanor Cattonová NA SCÉNĚ

III KNIHA ZLIN

Eleanor Cattonová

NA SCÉNĚ

Copyright © Eleanor Catton, 2008
Translation © Martina Neradová, 2011

ISBN 978-80-87497-10-4
ISBN 978-80-7473-000-9 (PDF)

Johnovi

Čtvrtek

„Nemůžu,“ řekne. „Já prostě nemůžu přijímat studentky bez předchozího hudebního vzdělání. Mé učební metody jsou, paní Hendersonová, poněkud specifictější, než si patrně představujete.“

Ozve se jazzový rytmus, jen bicí a kontrabas. Žena zakrouží lžičkou a fukne s ní o dno hrnku.

„Klarinet je v porovnání se saxofonem pulec, chápete? Klarinet je černo-stříbrné sperma, které jednoho dne – budete-li ho velmi milovat – vyroste v saxofon.“

Nakloní se přes stůl. „Paní Hendersonová. Vaše dcera je v současnosti zkrátka příliš malá. Řeknu vám to takto: vaši dceru halí jako rubáš škraloup zkyslého mateřského mléka.“

Paní Hendersonová se dívá do země, takže učitelka hry na saxofon na ni příkře vyjede: „Slyšíte mě vůbec? Dámo se šarlatovými ústy tenkými jako nitka, povislým poprsím a blůzou barvy vyčpělé hořčice?“

Paní Hendersonová sotva postižitelně přikývne. Přestane žmoulat rukávy halenky.

„Já od všech svých studentek vyžaduji,“ pokračuje učitelka, „aby byly hebce ochmýřené, pubertální, pupínkovaté vzdorovitou nedůvěrou a užírající se skrytým vztekem, žárem, nejistotou a beznadějí. Vyžaduji, aby před každou lekcí čekaly na chodbě přinejmenším deset minut, láskyplně si hýčkaly svůj pocit ublíženosti a nešťastně se rýpaly ve vlastní bezcennosti, jako když si odlupujete strup nebo hladíte jizvu. Abych mohla učit vaši dceru, milá zoufalá, neschopná matko, musela by být náladová, zmatená, neohrabaná, neukojená a nemravná. Až pozná, že je její tělo tajemstvím, temným a doširoka zejícím tajemstvím, za které se bude čím dál víc stydět, potom za mnou přijďte znovu. V tomhle bodě mě musíte chápat. Nemůžu učit děti.“

Muck-muck-muck, mlaskne bubínek do ticha jako rty při polibku.

„Ale dcera se chce učit na saxofon,“ namítne paní Hendersonová konečně a zní při tom zahanbeně a vzpurně zároveň. „Nechce se učit na klarinet.“

„Radím vám, abyste se obrátila na hudební oddělení její školy,“ odtuší učitelka.

Paní Hendersonová zůstane chvíli zamračeně sedět. Potom si přehodí nohu přes nohu a vzpomene si, že se chtěla na něco zeptat.

„Pamatujete si jméno a obličej každé žákyně, kterou jste kdy učila?“

Učitelka hry na saxofon vypadá, že ji otázka potěšila.

„Pamatuji si jeden obličej,“ odpoví. „Není to obličej jedné ze studentek, ale dojem zanechaný všemi žákyněmi, převrácený jako negativ fotografie a vypálený v mé paměti jako díra po kyselině. Na klarinet doporučuji Henryho Soothilla,“ dodá a natáhne se po vizitce. „Je velmi dobrý. Hraje v symfonickém orchestru.“

„Tak dobře,“ zahučí paní Hendersonová mrzutě a vezme si navštívenku.

Čtvrtek

To se odehrálo ve čtyři. V pět se ozve další zaklepání. Učitelka hry na saxofon otevře dveře.

„Paní Winterová,“ osloví příchozí. „Přišla jste kvůli dceři. Pojdte dál, ať se můžeme dohodnout, jak ji rozkrájíme na půlhodinové porce, kterými se budu týden po týdnu živit.“

Drží dveře otevřené dokořán, aby paní Winterová mohla vcupitat dovnitř. Je to tatáž žena jako předtím, jen v jiném převleku – Winterová, ne Hendersonová. Liší se ještě pár dalších věcí, protože tahle žena je profesionálka a svou roli má důkladně promyšlenou. Paní Winterová se například směje pouze napůl úst. Paní Winterová přikyvuje o několik vteřin déle, než je nutné. Paní Winterová se při přemýšlení potichu nadechuje skrze zuby.

Obě se zdvořile tváří, jako by se nevšimly, že je to tatáž žena jako předtím.

„Zaprvé,“ začne učitelka hry na saxofon a podává jí hrnek černého čaje, „na soukromých hodinách nepovolují přítomnost rodičů. Víím, že je to trochu staromódní – dělám to částečně proto, že studentky v takovém prostředí nikdy neodvádějí nejlepší výkon. Zrudnou, zpotí se, smějí se jen tak pro nic za nic a změní držení těla – zavinou se jako lístky poupěte. Další důvod, proč dávám přednost naprostému soukromí, spočívá nejspíš v tom, že je při těchto půlhodinách můžu pozorovat, a o to se nemíním s nikým dělit.“

„Beztak nejsem ten typ matky, která by tohle vyžadovala,“ ozve se paní Winterová. Rozhlíží se kolem sebe. Je to podkrovní učebna s vyhlídkou na nic jiného než vrabce a břidlici. Cihlová zeď za klavírem oprýskává, z cihel se drolí bílý prášek, jako by chytly nějakou chorobu.

„Něco vám o saxofonu povím,“ pokračuje učitelka. Na stojánku vedle klavíru stojí altsaxofon. Zvedne ho jako

pochodeň. „Saxofon je dechový nástroj, což znamená, že ho pohání náš dech. Je, myslím, zajímavé, že slova ‚dech‘ a ‚duch‘ mají tentýž latinský základ. Lidé se kdysi domnívali, že dech a duše jedno jsou, že být naživu neznamená nic víc než být naplněn dechem. Když dýchnete do tohoto nástroje, moje milá, nedáváte mu jen tak ledajaký život – dáváte mu *svůj* život.“

Paní Winterová horlivě přikyvuje. Přikyvuje o několik vteřin déle, než je nutné.

„Svých studentek se ptám,“ vykládá učitelka hry na saxofon, „je váš život opravdovým darem? Váš tuctový život s vanilkovou příchutí, instantní polévka po škole, televize do desíti, vaše svíčky na prádelníku a pleťová voda na umývadle?“ Usměje se a zavrtí hlavou. „Jistě že ne, a to zkrátka proto, že toho nevytrpěly tolik, aby je stálo za to poslouchat.“

Věnuje paní Winterové laskavý úsměv, žlutá kolena přitisknutá k sobě, dlaněmi objímá hrnek s čajem.

„Už se těším, až začnu vaši dceru učit,“ dodá. „Zdá se, že je úžasně vnímavá.“

„To si také říkáme,“ rychle odtuší paní Winterová.

Učitelka hry na saxofon ji chvílku pozoruje a pak řekne: „Vraťme se k tomu okamžiku těsně předtím, než se musíte nadechnout, když je saxofon plný vašeho dechu a vám už v těle nezbyvá žádný vzduch: k okamžiku, kdy je saxofon víc naživu než vy.“

Vy a já víme, paní Winterová, jaké to je držet v rukou život. Nemám na mysli běžnou odpovědnost jako při hlídání dítěte, při vaření nebo když čekáte na semaforu, až padne zelená – mám na mysli odpovědnost za něčí život, který vám leží v rukou jako porcelánová váza – učitelka drží saxofon ve vzduchu, dlaní podpírá zvon, „a kdybyste chtěla, můžete ho prostě... pustit.“

Čtvrtek

Na chodbě visí zarámovaná černobílá fotografie muže, který couvá po krátkém schodišti, schoulený v kabátě, s bradou na prsou, vyhrnutým límcem a rozvázanými tkaničkami. Obličej ani ruce nejsou vidět, jen záda, půlka podrážky, proužek šedé ponožky a temeno. Muž vrhá varhánkovitý, shrbený stín na stěnu vedle schodiště. Při bližším pohledu na stín zjistíte, že muž hraje na saxofon. Stoupá do schodů, ale hrbí se nad nástrojem, lokty u těla, takže zezadu není vidět ze saxofonu ani kousek. Stín se plazí po straně jako nepřítel, rozděluje obraz vedví a odhaluje saxofon, skrytý pod kabátem. Stínový saxofon se trochu podobá vodní dýmce, vine se po cihlové zdi kolem mužovy brady, tmavý, úzký a pokroucený a proplétá se jeho tmavýma, úzkýma stínovýma rukama jako kouř.

Dívky, které sedávají na chodbě před začátkem hodiny, si prohlížením téhle fotografie krátí čekání.

Pátek

Po prvních šesti taktech Isolde zaváhá.

„Necvičila jsem,“ vyhrkne. „Ale mám proto omluvu. Chcete ji slyšet?“

Učitelka hry na saxofon se na ni podívá a lokne si černého lístkového čaje. Omluvy má skoro nejradši ze všeho.

Isolde se odmlčí, aby si uhladila plisovanou sukni a připravila se. Nadechne se.

„Včera večer jsem se dívala na televizi,“ spustí, „když v tom přijde táta, tváří se vážně a rukou šmátrá po kravatě, jako by ho škrtila, a nakonec si ji prostě sundá a odloží ji stranou –“

Isolde vyhákně saxofon z popruhu a položí ho na židli, přitom předstírá, že musí popruh uvolnit, jako by ji těsně obepínal.

„– a řekne mi, posad' se, ačkoliv já už dávno sedím, a pak si soustředěně mne ruce.“

Isolde si soustředěně mne ruce.

„Máma si myslí, že bych ti to zatím neměl říkat, povídá, ale tvoji sestru zneužíval jeden z jejích učitelů.“ Nyní Isolde rychle hodí okem po učitelce a hned nato stočí pohled jinam. „A pak dodá ‚sexuálně‘, pro jistotu, pro případ, že bych si myslela, že na ni křičel na přechodu nebo tak něco.“

Stropní světla potemněla a Isolde osvětluje pouze bledě modrý blikot, mrazivé jiskření, jakým září televizní obrazovka po zapnutí. Učitelku hry na saxofon halí stín, takže má půlku obličeje kovově šedou a druhou bledou a pableskující.

„Zní divně, jako by mu někdo svíral hrdlo, a vykládá o nějakém Saladinovi či co a že ve vyšších ročnících vede jazzovou kapelu a orchestr a taky jazzový sbor, všechno ve středu dopoledne, jedna hodina za druhou. Mě nebude učit nejmíň do septimy a i potom jen tehdy, když se rozhodnu, že chci do kapely, kreje se totiž s košíkovou, takže si budu muset vybrat.“

Táta se na mě dívá vyděšeně, jako bych měla provést nějakou šílenost nebo předvést citový výlev, s kterým by si nevěděl rady. Tak se ptám, jak to víš? A on na to –“

Isolde si předřepne vedle židle, rozhodí ruce a spustí vážným tónem:

„Zlato, jak jsem to pochopil, začal pomalu, například jí občas zlehýnka položil ruku na rameno, asi *takhle*.“

Isolde se natáhne a dotkne se konečky prstů horního konce saxofonu, který leží na boku na židli. Jakmile se prsty setkají s nástrojem, ozve se pravidelné pulsování, jako tlukot srdce. Učitelka sedí bez hnutí.

„A potom se občas, když se nikdo nedíval, nad ni sklonil a dýchl jí do vlasů –“

Isolde přiloží tvář k nástroji a vydechne podél jeho těla. „– takhle, váhavě a plaše, protože ještě neví, jestli to chce taky ona, a protože se nechce dostat do maléru. Ale ona je přívětivá, protože ho má ráda a myslí si, že se do něj zamilovala, takže jeho ruka brzy putuje níž a níž –“

Její ruka sjede po saxofonu a obkrouží okraj zvonu – „– a níž a ona začíná reagovat, někdy se na něj při hodině usměje a rozbuší se jí z toho srdce, a když jsou sami v hudebním kumbálu nebo po škole nebo když někde jedou autem, což občas dělají, když jsou sami, říká jí, ty moje cikánečko – opakuje to pořád dokola, ty moje cikánečko, říká – a ona by na to ráda nějak odpověděla, ráda by mu zašeptala do vlasů něco opravdu výjimečného, něco, co ještě nikdy nikdo nikomu neřekl.“

Hudba utichne. Isolde se podívá na učitelku a dodá: „Ale nic ji nenapadá.“

Světla se znovu rozsvítí jako předtím. Isolde se ušklíbne a kecne sebou do křesla. „Jenže váhala moc dlouho a teď už je pozdě,“ vyhrkne nazlobeně, „protože kamarádky si už všimly, jak se někdy chová, že někdy skloní hlavu a natočí ji na stranu, jako když flirtuje, a to je začátek konce, všechno se zhroutí jako domeček z karet.“

„Teď chápu, proč jsi neměla čas cvičit,“ řekne učitelka hry na saxofon.

„I dneska ráno,“ potvrdí Isolde, „když jsem si před školou chtěla přehrát aspoň pár stupnic, jak jsem začala, ona hned, nemůžeš mít trochu ohled? vyběhla z pokoje a dělala, jako že vzlyká, ale já věděla, že to hraje, protože kdyby doopravdy brečela, tak by neutekla, chtěla by, abych to viděla.“ Isolde se dloube do kolene zavřeným ozdobným špendlíkem ze sukně. „Chovají se k ní, jako by byla umělecké dílo nebo co.“

„Vážně je to tak neobvyklé?“ zeptá se učitelka hry na saxofon.

Isolde na ni vrhne zlý pohled. „Zvrhlé je to,“ prohlásí. „Je to stejně zvrhlé, jako když děti navléknou svého psa do šatů a paruky a já nevím, do čeho ještě, jako by byl člověk. A pak ho nutí, aby panáčkoval na zadních, a fotí si to. Tohle je stejné, vlastně ještě horší, protože ona si to zjevně užívá.“

„Tvá sestra si to určitě neužívá,“ namítne učitelka hry na saxofon.

„Táta říkal, že nejspíš potrvá léta, než Saladina skutečně odsoudí a pošlou do vězení,“ pokračuje Isolde. „Ve všech papírech bude stát zneužití dítěte, ale ona už žádné dítě nebude, tou dobou už bude dospělá jako on. Jako by někdo naschvál rozkopal místo zločinu a postavil tam něco čistého a blyštivého.“

„Isoldo,“ spustí učitelka tentokrát pevným tónem, „určitě mají strach jenom proto, že ten hřích jen tak nezmizel. Vědí, že se na ni přilepil, uvelebil se někde uvnitř, zaklínil se v místě, o kterém nikdo neví a které nikdo nenajde. Vědí, že jeho hřích spočíval pouze v konání, v pošetilém, unylém šátrání za jasného bezbarvého světla v době oběda, ale její hřích – její hřích je nemoc, choroba uložená jednou provždy kdesi hluboko v jejím nitru.“

„Táta na hříchy nevěří,“ odporuje Isolde. „My jsme ateisti.“

„Vyplácí se být nepředpojatý,“ řekne učitelka hry na saxofon.

„Já vám povím, proč mají strach,“ prohlásí Isolde. „Mají strach, protože ona teď ví všechno, co vědí oni. Mají strach, protože jim už nezbyla žádná tajemství.“

Učitelka hry na saxofon náhle vstane a přejde k oknu. Následuje dlouhá pauza, potom znovu promluví Isolde.

„Táta pořád opakuje, nevím, jak se to stalo, zlato. Hlavní je, že teď, když o tom víme, už se to dál dít nebude.“

Středa

„Ráno zrušili dnešní zkoušku jazzové kapely,“ oznámí Bridget. „Prý že pan učitel Saladin dnes odpoledne nemůže. Pomáhá s vyšetřováním.“

Bridget se hlasitě přísaje na plátek.

„Když se stane, že vám nedají ani příliš málo, ani příliš hodně informací, je jasné, že jde o něco skutečně vážného,“ pokračuje. „Normálně by řekli – poslouchejte, mladé dámy, hodina jazzu se dneska ruší, máte tři minuty, abyste si posbíraly saky paky, vypadly a taky si jednou užily sluníčka, takže šup šup, hněte sebou, povídám.“

Tahle dívka umí dobře napodobovat cizí hlasy. Vlastně chtěla hrát Isoldu, protože to je lepší role, ale je bledá, napjatá a neupravená a neustále vypadá malinko vyděšeně, což se k Isoldě nehodí, takže místo ní dostala Bridget. Po pravdě řečeno ji jako Bridget charakterizuje právě touha být Isoldou: Bridget chce vždycky být někým jiným.

„Nebo by nám naopak řekli víc, než potřebujeme vědět, ale záměrně, abychom věděly, že nám prokazují milost,“ vykládá Bridget. „Předvedli by svatosvatou scénu a s vykulenýma očima by řekli – všechny teď dobře poslouchejte, musíme vám říct, něco opravdu důležitého. Pan učitel Saladin musel narychlo odejít kvůli nemoci v rodině. Je možné, že jde o něco vážného, takže je opravdu důležité, abyste to měly na paměti a poskytly mu potřebný prostor, až nebo jestli se vrátí do školy.“

O téhle teorii Bridget přemýšlí už nějaký čas a má z ní takovou radost, že celá září. Utáhne plátek a zkusmo foukne.

„Pomáhá při vyšetřování,“ odfrkne si pohrdlivě a znovu upravuje nasazení hubičky. „A přišli nám to oznámit společně, v jednom hejnu, všichni dýchali zároveň, přerývaně se nadechovali a vydechovali, oči jim těkaly ze strany

na stranu a vepředu kráčet ředitel, aby rozrážel vzduch jako husa velitelka letící v čele věčka.“

„Myslím, že husy se obvykle střídají,“ ozve se učitelka hry na saxofon bezmyšlenkovitě. „Řekla bych, že rozrážet vzduch je dost těžká práce.“ Přehrabuje se v hromádce not. Za ní stojí knihovna, která přetéká starými rukopisy, a na podlahu ukapávají zbloudilé listy.

Isoldu by učitelka takhle přezíravě nikdy nepřerušila: to byl jeden z důvodů, proč ji Bridget chtěla hrát. Bridget si opět uvědomí, že je bledá, napjatá a neupravená a skrz naskrz druhořadá, a potom zčervená novým odhodláním znovu opanovat scénu.

„Vpochodují dovnitř ve formaci do ‚V‘,“ spustí Bridget nanovo, „šedá polyesterová armáda, co se snaží nedívat na nikoho konkrétně, hlavně ne na velkou díru, která zeje vedle prvního altu, kde obvykle sedává Victoria.“

Bridget vysloví „Victoria“ s obzvláštním důrazem a zřejmým uspokojením. Podívá se na učitelku hry na saxofon, aby zjistila, jaký udělala dojem, ale ta se velkýma žilnatýma rukama přebírá v papírech a ani nemrkne.

„Dveře do tříd, kde hrajeme, mají okénka z tvrzeného skla, takže je vidět dovnitř,“ vykládá Bridget s ještě větším úsilím. Čím víc se snaží, tím mluví hlasitěji. „Ale Saladin okénko ve své třídě přelepil rozvrhem, takže je vidět jen rozpis, a když se uvnitř svítí, jsou vidět pouze proužky bílého světla kolem okrajů. Když měla hodinu Victoria, proužky vždycky zmizely.“

„Mám to!“ zvolá učitelka hry na saxofon a v ruce třímá štůsek not. „Starý hrad‘ z *Obrázků z výstavy*. Myslím, že se ti to bude líbit, Bridget. Můžeme se zamyslet nad tím, proč se saxofon nikdy doopravdy neprosadil jako orchestrální nástroj.“

Učitelka hry na saxofon je občas sama sebou znechucená, že Bridget láká na podobné návnady. „Když ona se

tak zoufale snaží,“ řekla jednou Bridgetině matce. „Proto je to tak snadné. Kdyby nedávala tolik najevo, jak moc se snaží, byla bych možná v pokušení o něco víc ji respektovat.“

Bridgetina matka nepřestávala přikyvovat: „Ano, víme o tom, s tímhle problémem se často potýká.“

Teď se učitelka po Bridget jen podívá, jak tam stojí celá napjatá a neupravená a jak se zoufale snaží, a pozvedne obočí.

Bridget zrudne z marného snažení a záměrně přeskočí všechny možné repliky o Musorgském, *Obrázcích z výstavy* a Ravelovi a o tom, proč se saxofon nikdy doopravdy neprosadil jako orchestrální nástroj. Tohle všechno přeskočí a přejde rovnou k replice, kterou si oblíbila.

„Zacházejí s tím jako s injekcemi,“ prohlásí tentokrát ještě hlasitěji. „Jako by to bylo očkování, kdy nám vpíchnou nemoc v malé dávce, aby si tělo vytvořilo protilátky a připravilo se na skutečnou nákazu. Bojí se, protože tihle nemoc na nás ještě nezkoušeli, proto se nás pokoušejí očkovat, aniž by nám řekli, o jakou chorobu vlastně jde. Chtějí nás naočkovat potajmu, aniž bychom si toho všimly. To se jim nepovede.“

Teď si jedna druhou prohlízejí. Učitelka hry na saxofon chvíli rovná hromádku papírů podle okraje koberce a potom se zeptá: „Jak to, že se jim to nepovede, Bridget?“

„Protože my si toho všimly,“ odpoví Bridget a ztěžka vydechne. „My to sledovaly.“

Pondělí

Julia věčně šoupe nohama a kolem úst má vyrážku.

„Dneska ráno svolali celý poslední ročník,“ začne vyprávět, „a byl tam taky výchovný poradce a naparoval se, jako by to byla nejdůležitější chvíle v jeho životě.“

Mluví přes rameno a přitom otevírá pouzdro s nástrojem. Učitelka hry na saxofon sedí u okna v pruhu studeného slunečního paprsku a pozoruje kroužení a kálení racků. Je pod mrakem.

„Spustili takovým tím zvláště tichým, medovým hlasem, jako kdybychom se měly rozpadnout na kusy, kdyby mluvili moc nahlas. A prý že – všechny jste slyšely, co se už týden povídá. Je potřeba probrat tuhle záležitost pěkně společně, abychom měli jistotu, že všichni víme, o co jde.“

Julia se otočí na patě, upevní saxofon do popruhu a chvíli stojí s rukama v bok. Saxofon má na sobě zavěšený jako nějakou zbraň.

„Poradce je idiot,“ řekne rozhodně. „Když nám bylo čtrnáct, šly jsme za ním s Katrinou, protože Alice Franklinová se muchlovala v kině a my se bály, že z ní bude flundra, nechtěně otěhotní a zničí si život. Všechno jsme mu řekly i o tom, že máme strach, a Katrine se dokonce rozbrečela. On tam jenom seděl, pomrkával a pořád kýval, ale strašně pomalu, jako by ho naprogramovali na čtvrtinu maximální rychlosti, a když už jsme neměly co dál říct, a Katrine přestala brečet, otevřel šuplík, vytáhl z něj kus papíru, namaloval na něj tři kruhy v sobě, nadepsal je *Ty, Tvoje rodina a Tvoji kamarádi* a potom povídá – tak to chodí, ne? A pak nám řekl, že si ten papír můžeme nechat, jestli chceme.“

Julia si posmutněle odfrkne a rozepne umělohmotné desky s partiturou.

„Jak to dopadlo s Alice Franklinovou?“ zeptá se učitelka hry na saxofon.

„Ále, nakonec jsme zjistily, že nám lhala,“ odpoví Julia.

„Takže se v kině nemuchlovala.“

„Ne.“

Julia se na chvíli odmlčí a upravuje pavoučí nožky stojánku na noty.

„Proč by vám lhala?“ zeptá se učitelka hry na saxofon zdvořile.

Julia mávne rukou. „Nejspíš jen tak z nudy,“ řekne. Z jejích úst zní „nuda“ jako cosi vznešeného a báječného.

„Aha,“ odtuší učitelka hry na saxofon.

„No a pak prý že – možná bychom mohli začít tím, že se zeptáme, jestli někdo nemá něco, s čím by se chtěl svěřit. A v tu chvíli se jedna z holek rozbulí, ještě než se cokoliv stane, a poradce si málem ucvrkne radostí do kalhot a blábolí něco, jako že nic z toho, co tu kdo řekne, se nedostane ven. Ta holka začne vykládat nějakou ubohost a její kámoška se k ní natáhne a chytne ji za ruku, až se z toho člověku obrací žaludek, a nato se všechny začnou svěřovat a melou o důvěře a zradě a sebevědomí a o tom, jak jsou popletené a vystrašené..., a je jasné, že se tohle kurevské ráno povleče jak smrad.“

Julia se pootčku ohlédne po učitelce hry na saxofon, aby viděla, jestli tím slovem nějak zapůsobila, ale učitelka jí věnuje pouze chladný úsměv a vyčkává. Bridget by se zarazila, znervózněla by a zbrunátněla a drahnou dobu by o tom přemýšlela, ale ne tak Julia. Ta se jen ušklíbne a s přehnanou pečlivostí připevňuje kluzké stránky k okraji stojanu.

„A po chvíli poradce povídá,“ pokračuje Julia, „děvčata, co je to sexuální obtěžování? a kouká na nás povzbudivě a úplně natěšeně, jako když si učitelé přejí, aby studenti přišli se správnou odpovědí, ale zároveň si přejí, aby se spletli a oni jim to mohli vysvětlit sami a mohli si to pořádně užít. Potom říká tichým a vážným hlasem, jako by prozrazoval tajemství, o kterém nikdo jiný nic netuší – obtěžování nemusí znamenat doteky, milá děvčata.“